

The Oldest
and Most
Popular
Slovene
Newspaper
in United
States of
America

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 118

CHICAGO, ILL., TOREK, 20. JUNIJA — TUESDAY, JUNE 20, 1933

LETNIK (VOL.) XLII

Dolžnice prejele oster odgovor - Pritisk na ameriški dolar

AMERIŠKA VLADA POKAZALA SVOJO NEZADOVOLJNOST, KER EVROPSKE DRŽAVE NISO IZPOLNILE SVOJE OBVEZNOSTI IN PLAČALE OBROKOV, ZAPADLIH 15. JUNIJA. — NAJBOLJ TRPKI ODGOVOR PREJELA FRANCIJA.

Washington, D. C. — Odgovori, ki so jih prejele od Amerike evropske države, katere niso poravnale svojih obrokov, zapadlih 15. junija, dolžnih Ameriki na vojnih dolgovih, so pokazali celo ogorčenje, ki vlada med ameriškim prebivalstvom nad besedolomnimi narodi. Niti fina običajna diplomatska oblika, v katero so ti odgovori zaviti, ni mogla zakriti trpkosti odgovorov. Niti Italiji, ki je plačala milijon dolarjev na svoj obrok, kateri znaša 14 in pol milijonov, ni bilo prizaneseno. Nasprotno pa je mala država Finska, ki je plačala svoj obrok v celoti, dobila od Amerike pohvalno priznanje in dovoljeno ji je bilo, ne da bi prosila za to, da se glede svojih nadaljnjih plačil pogaja z Ameriko. V odgovoru Franciji pa ni bilo omenjeno niti z besedico o kakem pogajanju.

Iz vsega tega se razvidi, da je Amerika sicer pripravljena, da vodi pogajanja z evropskimi narodi glede vojnih dolgov, toda z vsako posebej in v taki vrsti, kakor so one izpolnile svojo dolžnost napram Ameriki. Med njimi bo Francija zadnja in ako bo hotela, da se jo bo sploh jemalo v poštev, bo morala najprej plačati svojih 19 milijonov, katere je ostala dolžna še od 15. decembra.

V odgovoru, ki ga je poslala Amerika Franciji, se najprej potrjuje prejem francoskega obvestila, da ji ni mogoče plačati obroka, nato pa sledi: "Vlada Zed. držav mora z vso odkritostjo opozoriti na probleme, ki so nastali, ko francoska vlada ni izvršila svojega plačila, zapadlega 15. decembra 1932, kar do zdaj še ni rešeno in se ni o njem niti razpravljalo." V odgovoru je ameriška vlada popolnoma prezrla prošnjo Francije, da bi se pričela z Ameriko pogajanja.

Odgovor Belgiji ni bil sicer tako oster, vendar pa drugače podoben odgovoru Franciji. V odgovoru Italiji pa stoji: "Vlada Zed. držav bi ne bila povsem odkritosrčna, ako bi ne izrazila svojega mnenja, da se plačilo enega milijona dolarjev na skupno dolžno plačilo več kakor 14 milijonov dolarjev utegne smatrati v Zed. državah kot nezadostno in utegne povzročiti razočaranje med kongresom in prebivalstvom Zed. držav."

Odgovori državam so bili odposlani od pomožnega drž. tajnika Wm. Phillipsa. Kljub temu pa, da je Phillipsovo ime podpisano na njih, se je ugotovilo, da je celotno besedilo sestavil predsednik Roosevelt sam in se v njem tudi opazi njegov karakteristični način izražanja. Razvidno je iz tega, da Roosevelt v tem oziru ne bo tako popustljiv, kakor so evropski narodi pričakovali od njega.

DOLAR ŽELE ZVIŠATI

Evropske države zavidne Ameriki za njen ugodni položaj vsled znižane vrednosti dolarja.

London, Anglija. — Evropski narodi, zastopani na tukajšnji ekonomski konferenci, se na vso silo trudijo, da bi dvignili ceno ameriškega dolarja. Zmanjšana vrednost dolarja je namreč v veliko pomoč ameriški zunanji trgovini, a ta konkurenca seveda škodi evropskim državam. Te države nameravajo zdaj izdelati načrt, po katerem bi dolar ujetno vzdrževal na višini, in so pripravljene, da zložijo same skupaj posebni ekvivalenčni sklad v ta namen. Do tega načrta je prišlo, ko se je izvedelo, da je predsednik Roosevelt nasproten načrtu za stabilizacijo angleškega funta in ameriškega dolarja, kakor so ga zasnovali finančni izvedenci na konferenci. Po tem načrtu bi moral Roosevelt tudi odložiti inflacijo za poznejši čas, ali jo pa sploh opustiti. Po načrtu se je določilo, da se stabilizira vrednost ameriškega dolarja na \$1.05 za en angleški funt.

SLOVENSKA PESEM NA RADIO

Sheboygan, Wis. — Ženski pevski zbor podružnice šte. 1 S.Z.Z. bo pel na radio postaji WHBL, Sheboygan, Wis., v torek večer, 20. junija ob pol osmi uri. Pele se bodo sledeče pesmi: Vse mine — A. Foerster; Ptice so pele — K. Adamič; Rožici — K. Adamič; Kukavica — F. Kimovec; Sijaj, sijaj sončece — F. Kimovec; Would God I were the Tender Apple Blossom — W. Felton; Lahko noč — Narodna. — Voditelj pevskega zbora je prof. Joseph Feustel. Veselilo nas bo, ako se poslušalci tega programa zglasite potem telefona ali kartice, kako se vam je program dopadel. — Pozdrav vsem, ki boste poslušali. — Za ženski pevski zbor J. M.

ŠPANSKA LETALCA PRIDE TA V CHICAGO

Madrid, Španija. — Armadno poveljstvo je dalo dvema španskima vojaškima letalcema, ki sta pretekli teden pretekli teden preletela Atlantik iz Španije na Kubo, da smeta obiskati tudi Zed. države in si predvsem ogledati svetovno razstavo v Chicagu. Letalca se bosta najprej odpravila v Mehiko in od tam v Chicago, in sicer začetkom tega tedna. Tamkaj se bosta udeležila kot gosta zračnih tekem, ki se bodo vršile začetkom julija.

WRITE "AMER. SLOVENCA"!

Pogled na mesto Seattle, Wash., nad katerim so se nedavno vršile zračne vojaške vaje. Okrog 60 aeroplanov je ob tej priliki obletavalo mesto in ga napadalo s slepimi bombami.

ZA OBNOVITEV AVSTRIJE

Stara Avstro-Ogrska se naj bi upostavila v gospodarskem smislu.

London, Anglija. — Kakor se glase vesti v nekaterih listih je čehoslovaški zun. minister Beneš priporočal, naj bi se ustanovila poprejšnja Avstro-Ogrska. Vendar pa naj bi se to zgodilo le v gospodarskem smislu in ne politično; to pomeni, da naj bi se odpravile carinske meje med posameznimi državami, ki so nastale po razpadu Avstrije in bi vladala prosta trgovina med njimi. — Vsaka posamezna država pa naj bi ohranila še v naprej svojo politično samostojnost.

AMERIKA ŽELI USTAVITI AMERIŠKO INFLACIJO

London, Anglija. — Zastopniki evropskih držav na tukajšnji ekonomski konferenci bodo skušali, kakor se glase vesti, vplivati na predsednika Roosevelta, da odloži svoj program za inflacijo in dvig življenjskih potrebščin, in sicer, dokler bi se ne uredila stabilizacija dolarja na mednarodni podlagi, o kateri se točasno vrše pogajanja na konferenci.

POLICIJA UBILA DVA BANDITA

Chicago, Ill. — Uspešno se jima je sicer posrečil pobeg iz tukajšnje okrajne ječe, a poizkus, da bi nadaljevala svoje zločinsko življenje, sta plačala s smrtjo. 25letni J. Holland, 182 So. Morgan St., in 22letni C. Neal, 1527 Cullerton St., sta v petek zvečer padla od policijskih krogel, ko sta skušala izvršiti neki rop. Holland je pobegnil iz ječe 25. maja, Neal pa pretekli terek. Neka oseba je v petek javila policiji, da nameravata ta zločince oropati nekega H. Orzaka. Na njegovo stanovanje so bili nato poslani štirje detektivi, ki so skrili pričakali zločince. — Komaj pa sta stopila skozi vrata z revolverji v roki, so že tudi padli policijski strel in oba zlikovca sta na mestu končala.

KRIŽEM SVETA ZA SPRAVO Z NEMČIJO

Poona, Indija. — Mahatma Gandhi je sicer prestal svoj tritedenski post, vendar pa je čeli čas od tedaj v resnem položaju. Šest zdravnikov ga ima v stalni oskrbi, a ne izražajo dosti upanja, da bi ga mogli rešiti.

Berlin, Nemčija. — Parnik Bremen nemške linije North German Lloyd je do zdaj prevozil 10 milijonov potnikov. Desetmilijonski potnik je bil preteklo soboto neki ameriški dijak, ki je kot tak dobil prosto vožnjo. — Šanghaj, Kitajska. — Dolina reke Jangtze je v nevarnosti, da jo zopet zadene poplava, kakoršna je nastopila leta 1931, ko je tisoče ljudi izgubilo življenje. V soboto je voda reke narasla za 41 centimetrov nad normalo. — Mukden, Mandžurija. — V stanovanje Amerikanca G. A. Flynn, ki je tukaj v službi neke ameriške tvrdke, so vdrli trije kitajski banditi, ki so ga zabodli v trebuh in nato izropali hišo.

IOWA BO GLASovala O PREKLICU

Cedar Rapids, Ia. — V tej državi se ta terek vrše volitve delegatov za državno konvencijo, ki bo imela odločiti, ali se naj obdrži ali prekliče 18. amandment k ustavi. Obe struji, mokri in suhi, so zadnje dni pred volitvami napenjali skrajne sile, da pridobe volivce na svojo stran. Upa se, da bo ta država sledila svojima bližnjima sosedama Illinoisu in Indijani in bo s pretežno večino glasovala za preklíc.

MALI RAKETIRJI

San Francisco, Cal. — Otroci z sosesčine so zahtevali od neke Mrs. Th. Churchill, da jim mora plačevati na teden po 15 centov, da ji bodo varovali njen vrt pred hišo. Ženska pa je zahtevo odbila in mali banditi so se maščevali nad njo. Nastlali so ji vrt s smetjem vsake vrste in nametali nanj kamenja, steklenic, kant, itd. Na pritožbo je policija prišla tri dečke, stare 7, 8 in 9 let in jih naznanila njih staršem.

UGRABITELJI NA DELU

St. Paul, Minn. — Policia je koncem preteklega tedna apelirala na javnost, naj ji pomaga, da izsledijo bandite, ki se v četrtke ugrabili bogatega pivovarja Wm. Hamma in zahtevali zanj odkupnino 100 tisoč dolarjev. V pismu, ki so ga naslovili na nekega uradnika pivovarne, so zagrozili, da bodo Hamma umorili, ako ne dobe zahtevane svote. V pismu je Hamm sam pripisal opombo, da pooblašča svojo družbo, da izplača odkupnino. Pismo je dostavil neki taxi voznik, ki je dejal, da mu ga je izročil neki moški in mu je plačal za to delo \$2. Po sliki, ki mu je bila pokazana na policijskem uradu, je voznik ugotovil, da moški, ki mu je oddal pismo, ni nihče drugi, kakor neki Verne Sankey, katerega išče policija že več mesecev, ker je osumljen tudi par drugih ugrabitev.

Iz Jugoslavije.

ZADNJA OBRAVNAVA RADI "ZADNJIH OSTANKOV PASJEGA PLEMENA" — PROFESOR JE OPROŠČEN. — KAKO NEKATERI LJUDJE HRANJO DENAR. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NEZGODE, NESREČE IN DRUGO.

Izpred ljubljanskega sodišča

Ljubljana, 28. maja. — Že pred par tedni je bilo poročano o prof. Ernestu Turku, da je bilo proti njemu uvedeno sodnijsko postopanje radi žaljenja časti, ko je nekemu dijaku na gimnaziji pred poukom zaplenil časopis, na katerem je bila obsodba takozvanih "punktašev" in se žaljivo izrazil proti obsojencem, češ, da so to "zadnji ostanki pasjega plemena", da so "plačanci drugih držav, ki zaslužijo svinec v hrbet". Žaljeni tožitelji so Janez Brodar, župnik Matija Škrbec, Alojzij Ilija, Tom. Ogrin, Peter Cerar, Ant. Umnik in še pet drugih, katere je zastopal odvetnik dr. Krek, ki je pri obravnavi ostro protestiral in posebno povdarjal, da je bil na dijake, ki so bili pozvani za priče, izvajan silen pritisk. — Sodnik Branko Goslar je razglasil kratko, da se v smislu kazenskega zakonika obdolženec prof. Turk oprošča od obtožbe radi prestopka zoper čast in da se zasebni tožitelji obsodijo, da plačajo stroške tega procesa. Oprostilo razsodbo je sodnik utemeljeval tako, da je priče ločil v tri skupine, o katerih je rekel, da se nobeni skupini ne more odrekatii verodostojnosti. Prva skupina je trdila, da je prof. Turk izgovoril inkriminirane besede. Drugi dve skupini pa vsaka po svoje pobijata, da bi bile te besede izgovorjene v namenu koga žaliti. Na ta način je bil profesor oproščen.

Ni zaupal denarja hranilnici

Kmet Jovan Milutinovič v Berinem Izvoru na Hrvaškem je pred časom prodal neko njiavo za 10.000 Din. Denarja pa radi vsesplošne krize ni hotel naložiti v posojilnici, temveč ga je skrival v posteljno blazino, ki je bila napolnjena z navadno slamo, in se podal od doma po opravkih. Po nekaj dneh se je vrnil domov in tedaj mu je žena ljubezljivo dejala, kako prijetno bo spal nočoj, ker da je že staro in obrabljeno slamo v blazini nadomestila s svežo, staro slamo je pa vrgla kravam v jasli. Ves prestrašen cele jasli, a o tisočakah ni bilo ne duha ne sluha, niti o listnici. V svojem obupu se je poslužil še zadnjega sredstva, da morda le še reši denar. Šel je in takoj zaklal vse štiri krave. V žledcu ene je reš našel listnico, ki pa je bila že vsa zgrizena in sefrana, z bankovci vred. — Kmetič prav gotovo ni posebno sladko spal, kljub sveže postelani postelji.

Zalosten dogodek

V Grajen pri Ptujju se je zgodila žalostna igra, ki je globoko pretresla vso okolico. Stari Fran Dolinšek je namreč v prepiru zabodel svojega ze-

ta Franca Kolariča, da je ta v bolnici izdihnil. Do žalostnega dejanja je prišlo tako le: Kolarič se je večkrat prepisal s tastom, ker ta ni prepisal premoženja nanj. Usodnega večera je prišel precej napit domov in pognal ženo iz hiše, ki se je zatekla k svojim starišem. Mož je vdrl za njo in pri vratih sta se začela z zetom pripraviti in ruvati in tako je prišlo do strašnega dejanja. Pred orožniki je Dolinšek izjavil, da je dejanje izvršil v silobranu, ni pa imel namena zadati zetu smrtne rane.

Zaman je čakala sina celih 15 let.

Iz Gardenovca poročajo, da se je tam pred kratkim obesila 62 letna Milica Bugarin. — Ob koncu svetovne vojne je v Pečuhu med avstroogrskimi vojaki nastal upor in so polk decimirali. Pri tem je bil ustreljen tudi njen sin. To je mater tako potrla, da je znorela. V zmedenosti je pa še vedno pričakovala sina, kedaj se vrne in dan za dnem hodila na kolodvor, celih 15 let, nazadnje je v zmedenem stanju žalostno končala.

Nezgoda

V Pogancih blizu Novoga mesta, kjer stoji pod gradom tik ceste graščinski mlin, se je v potoku utopila mlinarjeva triletna hčerka Marija Okleščen. Poleg žalosti, imajo starši, ki niso dovolj pazili na otroka, še sitnosti z zakonom.

Smrtna kosa

V Domžalah je umrla žena podobarja Drag. Hrovata. — V Dol. Prekpih pri Kostanjevici je umrla Jožefa Akički. — V Založah pri Polzeli je umrl Martin Čede, posestnik star 63 let. — V Litiji je umrla Marija Preželj, vdova po pekovskem mojstru in posestniku stara 80 l.

Koliko ljudi bo štela "Velika Ljubljana"

Še v teku tega leta, poročajo iz Ljubljane, bo izvedena inkorporacija okoliških ljubljanskih občin; Vič, Zg. Siska, Vodmat in Moste, po katerih se bodo te občine priklopile Ljubljani, ki bo potem štela celih 25.000 več prebivalcev.

Občine se združujejo

Po novem redu, katerega sedaj z vso močjo uveljavljajo v Jugoslaviji, bo veliko manj županov, kakor jih je bilo v stari Avstriji. Več manjših občin se namreč združi v eno veliko. Tako poročajo z Dobove, da so se okoliške občine zedinile in pristale na to, da sedež vseh županstev, oziroma da bo samo eno županstvo za vse dosedanje občine in sicer županstvo v Dobovi.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891. Established 1891. Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544.

Naročnina: Za celo leto \$5.00, Za pol leta 2.50, Za četr let 1.50.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan pol pred dnevom, ko izide list.

Angleški upliv v Perziji

Spor, ki je nastal med perzijsko vlado in Anglo-Persian Oil Co., je bil te dni poravnat s prijateljskim sporazumom in obnovitvijo petrolejske koncesije.

Ce smemo verjeti vodilnemu angleškemu listu "Daily Herald", nova pogodba med perzijsko vlado in anglo-perzijskim petrolejskim konzorcijem nima le trgovskega, temveč tudi političnega pomena.

Anglija in Perzija bosta skupno vršili policijsko službo v Perzijskem zalivu. Angleški državljani bi imeli prednost pri gospodarskih koncesijah v Perziji.

Okdar je perzijska revolucija uničila pogodbo iz leta 1907, ki je delila Perzijo v angleško in rusko interesno območje, je bil eden glavnih ciljev Anglije, skleniti s Perzijo pogodbo, ki bi popolnoma izrinila ruski vpliv.

Mogoče je sedaj ugodna pogodba z Anglo-Persian Oil, predvsem pa težaven finančni položaj, res prepričal perzijskega vladarja o potrebi ozkega sodelovanja z Anglijo in da se je posvečilo angleški diplomaciji ustvarjati na podlagi čisto trgovske pogodbe novo zvezo, katere osti je očitno naperjena proti Rusiji.

Razne okoliščine kažejo, da je vest Daily Herald utemeljena, čeprav so njegovi nadaljnji sklepi morda še preuranjeni. To dokazuje zlasti nenadni padec vsemogočnega ministra dvora, Timurtashi kana, ki je veljal v Perziji za voditelja rusofilske struje.

Človek močne volje in duha

Borec za svobodo Indijcev, Mahatma Gandhi, je zopet izpuščen na svobodo po večmesečnem zaporu. Tudi sedaj ni klonil, marveč napovedal nadaljevanje borbe za neodvisnost Indije.

Pripovedujejo, da je bila njegova mati čudovito dobra, usmiljena do revežev in radodarna. Njeno življenje je izžarovalo samo ljubezen. Vse to je prevzel njen sin in te lastnosti še poplemtenil.

Pred odhodom v londonsko šolo je materi obljubil, da se nikoli ne bo dotaknil ne mesa in ne vina. Njegova politika je politika duha. Pridruguje o zakonu trpljenja, ki očisti človeka in ga krepi za silen odpor proti tujcem.

PRAZNIK PRESV. REŠNJEGA TELESA

V Clevelandu je izmed 93 župnij le par, katere bi imele na nedeljo v osmini sv. R. T. slovensen obhod — procesijo sv. R. Telesa.

Mašnik naj opravi najprej slovesno mašo, pri kateri naj posveti dve hostiji: eno zaužije, drugo pa dene v monstranco za obhod; dene pa naj jo tako, da jo verniki vidijo skozi steklo, ki zapira monstranco.

Pri procesiji: Vsi grede odkriti z gorečimi svečami ali plamenicami in pobožno pojo slavospeve v čast presv. R. T. cele ali samo njih dele, kakor je obhod dolg ali kratak ali kakor čas dopušča.

Kajti slovesni obhod na praznik presv. Rešnjega Telesa ali na nedeljo v njega osmini je najlepša slovesnost za vsak kraj. Kakor da se je vrnil čas Kristusovega zemeljskega življenja: Jezus hodi med nami in našimi domovi in nas blagoslavlja!

Tako zahteva slovenska obredna knjiga ljubljanske in lavantinske škofije iz leta 1930. Po tej knjigi, po katerih navodilih se ves obred moli in pojejo štiri evangeliji v slovenskem jeziku, se je vršila procesija tudi v naši fari.

Kolikor mogoče dostojno naj se okrase cerkve in hiše ob poteh, koder pojde sprevod, s preprogami, zavesami in svetinimi podobami; posvetnih in nečemer-nih podob, ali nepristojnih okraskov naj ne bo. Tudi naj se počedijo vsa pota in ceste, koder se bo Najsvetejše nosilo.

Na štirih različnih krajih, ki so obrnjeni proti štirim stranem sveta: proti vzhodu, jugu, zahodu in severu, naj se postavijo štirje lesení oltarji z baldahinomi ali streho in naj se lepo ter dostojno okrase; na oltarjih naj se razgnejo snažni korporali, da se nanje postavi monstranca, ko se pojo evangeliji.

Določil naj se nekaj uglednejših mož, da bodo nosili nebo, pod katerim gre med sprevodom mašnik z Najsvetejšim.

novil zapoved Urbana IV. po želji Klemena V.

Povod ukazu papeža Urbana IV. je bila prikazen, ki jo je imela pobožna redovnica Julijana iz Lütticha v Belgiji. Živela je v 13. stoletju v avgustinskem samostanu v Mont Cornillon-u pri Lüttichu.

Viđela je polni mesec, iz katerega je bil na enem mestu izrezan krajec. Obenem ji je bilo razodeto, da pomeni polni mesec cerkveno leto, ki je s svojimi godovi in prazniki odsev Solnece pravice, katero je Kristus. Tega si sama ni znala raztolmačiti.

Mašnik naj opravi najprej slovesno mašo, pri kateri naj posveti dve hostiji: eno zaužije, drugo pa dene v monstranco za obhod; dene pa naj jo tako, da jo verniki vidijo skozi steklo, ki zapira monstranco.

Na obeh straneh neba, pod katerim hodi mašnik z Najsvetejšim je nekaj uglednih mož; tudi ti imajo v rokah plamenice ali prižgane sveče.

Vsi naj pobožno molijo Najsvetejše, in kateri hočejo, naj imajo v rokah prižgane sveče.

Tako govore priprosto navodila, da razumemo in ne pozabimo enega, da po njem v čast Kristusu Kralju!

Kako pomembne so te procesije, ko z njimi že od 14. stoletja izraža ljudstvo svojo vero in pobožnost! Veliki četrtek nas sv. maša in božji grob spominjata, da je Gospod ta dan postavil najsvetejši zakrament. Ker pa Cerkev veliki teden pred vsem obžaluje trpljenje in smrt Jezusa Kristusa in imajo cerkvena opravila te dni na sebi znak žalosti, ni mogoče tiste dni dostojno praznovati velikega in veselega dogodka, da nam je Gospod pri zadnji večerji dal presv. Eucharistijo. Zato je papež Urban IV. 1264. ukazal poseben praznik presv. Rešnjega Telesa za četrtek po nedelji presv. Trojice.

lijev so brali pri obhodih zoper neurje. Odtod so sprejeli ta običaj tudi v procesijo na praznik sv. Rešnjega Telesa. Pri vseh štirih oltarjih se ustavi sprevod, odpoje evangelij, mašnik odmolji molitve zoper hudo uro in da blagoslov. V novejšem času, v ljubljanski in lavantinski škofiji od l. 1930. so začetke evangelijev zamenjali z odlomki, ki govorijo o sv. Eucharistiji.

Kdo ne bi prepeval s Cerkvijo na ta sveti praznik! Praznika svetega — v Bogu radujmo se, srca vsi vnosega — pevajmo hvalnice.

Saj te procesije obnovljajo srečne dni, ko je Jezus hodil okrog po mestih in deželi. Oko ga sicer ne more videti, niti se ne more roka dotakniti — kot Kanaanjski ženi, robu njegovega oblacila, toda vera ga najde, ga pozna, še bolje ko nekdanj, kot dobrotnika, kot Boga. In on je isti! Ista mogočnost ista dobrotljivost, isto srce. Srečen nekdanj, kdor ga je videl, slisal, še srečnejši sedaj, kdor veruje vanj s trdno krepko vero!

Cerkev hoče s tem najveličastnejšem obhodom javno pred svetom spoznati svojo vero v Jezusu v Najsvetejšem Zakramentu in se mu hoče s to slovesnostjo zahvaljevati za neskončno ljubezen, iz katere hoče vidno bivati med nami. Vera namreč ni nobena mrtva točka v človeški duši. Ona hoče in mora živeti. In kar v naši duši — notranjosti živi, se samo po sebi tudi na zunaj razodeva. Na zunaj, v javnosti se mora pokazati, da smo katoličani in da se ne sramujemo javno častiti Boga, kot so ga v zasmeh vlačili po jeruzalemskih ulicah; zvezanega, opljuvanega med psovanjem, med dvema razbojnikoma! Zato naj bi bil ta praznik in obhod Zveličarja nekako slovesen za doščenje za toliko prizadeto nečast nekdanj in sedaj zlasti, za ono, ki mu je povzročajo premmnogi v sv. Zakramentu. Zato je v 17. stoletju zaklical, ko je bilo še ljudstvo tako verno, slavni jezuit Burdalu: "Za nas same je Cerkev ustanovila ta praznik, v namen zadostjenja. Za vsa naša svetoskrunstva, za našo nespoštljivost v njegovem svetišču za vse, v čimer druge pohujšujemo, za vsa nevedna obhajila toliko hinavskih grešnikov, za vso našo hladnost pri božji mizi.

Za vas in in zame so zapovedane te procesije, da čast, ki se pri njih skazuje božjemu Telesu, nekoliko popravi zaničevanje, ki ga je doslej pretrpelo radi nas in ga še trpi vsak dan." Zato ni nič čudnega, če se na dan praznika sv. Rešnjega Telesa z neizrečenim navdušenjem zahvaluje Cerkev za dar v Najsvetejšem Zakramentu in se mu tako zadoščuje v spravo za mnoge žalitve! Božji hram sta z zelenjem in cvetjem razkošno okrašena in karmoč bogato razsvetljena; duhovni so oblečeni v krasna, dragocena oblacila.

Naj bodo take procesije znak žive vere, v eni misli, da: da angleška je hrana — potnikom — sinovom dana!

"TARZAN IN ZLATI LEV"

(34)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Krenila sta Tarzan in La v dolino, katero je krila gosta prerijska trava in vmes dreve in grmovje. Tarzan je kmalu zavonjal duh zamorcev. "V bližini so naše ljudje," je dejal. "Ne vidim nikogar," odgovori La. Tarzan je stopil malo na stran in je kmalu našel krvavo sled in poleg nje dolgo sulico. "Ha, to je orožje, ki sem ga pogrešal," je pristavil. "Sreča je z nami La, nič se ne boj."

"Ne vem, kakoga plemena bi naj bili ti ljudje," je dejala La. "Kljub temu najdenje sulice je dobro znamenje." Tarzan se je dobrohotno nasmajal in pristavil: "Tako je in pa še več zna biti." — Je še pristavil: "Kar se tiče pa tega plemena, na nama ne preostane drugega, kakor da si ga ogledamo." Zdal je Tarzan vzel v naročja La in se z njo pustil na velikot drevo. La je občudovala njegovo moč, ko jo je z tako lahkoto nesel na drevo.

"Poglej!" je pokazal globoko pod njima in La je zagledala z visokega drevesnega vrha ograjeno zamerško naselje. Pa kako naselje je to bilo. Ograja okrog in okrog. Z drevesa pa so visle nekatere iz srabotja spleteno klobuku podobne stvari, ki so se zibale sem in tja. Tarzan je šel na bližnje drevo in videl, da so bile to nekatere visoke ute, ki so visle na spletenih močnih vrveh, spodaj so imele te ute lunjo, ki je služila za vhod. V ute so prišli plezajoč po vrvi, ki je visela iz vsake ute.

Spodaj pod temi utami na drevesih pa je bilo več zamorcev, ki so se gibali semtertja. To plemo je bilo Tarzanu prav tako tuje in nepoznano, kakor so bila njihova bivališča na drevyh. Vsi so bili skoro nagi, brez kakih okraskov, razun po obrazu so bili namazani z nekimi barvami. Postave so bile ti ljudje močne, zlasti so imeli močne in dolge roke, noge pa so jim bile krajše, kakor drugim normalnim ljudem. Obrazo so imeli zelo spačene, dolge čeljusti in zelo nizko čelo.

DENAR

dostavljamo v Jugoslavijo in druge države točno in zanesljivo. Denar se dostavi direktno na dom po pošti brez odbitka. Včeraj so bile naše cene:

Table with exchange rates for Dinarji and Lire. Columns include currency type, amount, and equivalent value.

...Pri večjih svotah dovolimo sorazmerno popust. Pošljamo tudi v ameriških dolarjih. Vsa pisma in denarne pošiljave naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca) 1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

26 Ponedeljek — Sv. Janez in Pavel, muč.
27 Torek — Marija Pomočnica.
28 Sreda — Sv. Irenej, škof.
29 Četrtek — Sv. Peter in Pavel, apost.
30 Petek — Spomin sv. Pavla apostola.
1 Sobota — Praznik presv. Krvi.
2 Nedelja — Obiskanje Bl. Device.

Rev. J. C. Smoley:

TRETJA NEDELJA PO BINKOŠTIH

Sv. oče Pij IX. blagega spomina je odredil, da se ima po vesoljni katoliški cerkvi petek po osmini praznika presv. Resnjega Telesa praznovati praznik presv. Jezusovega Srca, da bi tako bila dana vsem pravovernim kristjanom priložnost, da bi toliko bolj vzljubili in ljubili ranjeno Srce njega, ki je nas nad vse ljubil in nas umil grehov s svojo prelito krvjo.

Srce je središče človeškega življenja. Ljubezen pa središče duševnega življenja, in vse, kar dela, ustvarja človeški duh, je takorekoč prešinjeno z ljubeznijo. Človek osredotočuje v sebi telesno in duševno življenje, obedve življenji ste tako med seboj spojeni, da lahko rečemo, da je srce sedež ljubezni. To središče telesnega Jezusovega življenja in njegova božja ljubezen, ki prebiva v njegovem Srcu, sta predmet požnosti današnjega praznika. Jezusovo Srce bije za nas vse, v tem Srcu prebiva še sedaj ožen ljubezni, katero Bog neprenehoma izkazuje vsakemu človeku.

Grozi svetu, da se ljudje odtujijo drug drugemu, grozi razdor človeške družbe. Zato nas pa cerkev opozarja na Jezusovo Srce, srce polno dobrotljivosti in ljubezni, da bi se naša srca razvnela v novi ljubezni. Saj edinole čista, sveta ljubezen oblažuje človeka, napolnjuje njegovo dušo z zadovoljnostjo.

Poglejmo na Jezusa, kako kliče in išče v puščavi izgubljeno ovčico. Pusti vse in gre za to, ki se je izgubila, in ko jo najde, jo vzame na svoje ramena. Njegovo srce se raduje, odpušča izgubljeni ovčici, nese jo nazaj k ostali čedi, hrani, živi jo z lastnim Telesom, z lastno Krvjo, da ne bi poginila. Kakor odpušča oče otroku, ki ga je razžalil in ga prosil potem odpuščanja, pa mu ne samo odpušča, marveč ga z novo ljubeznijo pritiska na svoje srce, tako objame in pritisne na svoje srce še z veliko večjo ljubeznijo vse, ki se v resnici skesanosti in spokornosti vračajo k njegovemu presv. Srcu, da ga prosijo za odpuščanje — saj je v tem Srcu milost, v tem Srcu tolažba, v tem Srcu sprava za naše grehe. Ako imate le eno solzo prave pokore, le eno samo iskrico resnične skesanosti v svojem srcu, če v resnici iščeš Gospodovo Srce, potem bodite uverjeni, da boste dosegli odpuščanje. Proroške besede sv. Janeza Krstnika: "Glejte Jagnje Božje, ki odjemlje grehe sveta", so se izpolnile. Kristus je umrl, daroval je svoje življenje za naše grehe, prinesel je za nas daritev največje ljubezni.

Svojo ljubezen darujemo človeku, ki nam izkazuje časte, svetne dobrote, svojo ljubezen darujemo zvestemu prijatelju, ki z nami resnično, pošteno misli; otrok daruje svojo ljubezen očetu, materi — kaj je vse to v primeri z ljubeznijo njega, ki je odprl svoje srce, da bi nam pripravil v njem prijetno bivališče. Tam boste našli mir, ki vam ga svet ne more dati, tam boste našli varstvo in obrambo proti vsem nevarnostim, tam boste našli silo in moč proti vsem sovražnikom.

Glejte na to odprto, s trnjem ovenčano srce, ki je za vas toliko pretrpelo. Imeli bi srce trše ko kamen, ko bi, premišljujoč to neizmerno ljubezen, ostali hladni in malobrižni.

RAZNE NOVICE IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Gospodarska katastrofa istrskega kmeta

Istrski kmečki dolgovi so dosegli v letu 1932 skupno svoto 108.070.000 lir. Število dolžnikov je naraslo na 10.964. Med temi je 698 kmetov dolgovalo raznim zavodom od 100 do 2000 lir, 3376 kmetov od 2000 do 5000 lir, 6899 kmetov pa po 5000 in več lir. Samo za kritje svojih finančnih obveznosti, za davke, amortizacijo hipotekarnih posojil, obresti in za dolgove pri trgovcih so morali kmetje v letih 1931 in 1932, izplačati skupno 46 milijonov lir, medtem ko so znašali njihovi celokupni dohodki 57 milijonov. Z 11 milijoni naj bi bilo torej okrog 100.000 ljudi krivilo vse svoje ostale stroške in izdatke za dobo 2. let. Poleg najnujnejših kmetijskih pridelkov, ki si jih je kmet obdržal za dom, naj bi bilo vsakemu posamezniku zadostovalo za življenje v dveh letih 110 lir. Pa to je samo povprečna številka, ki za veliko večino malih istrskih posestnikov niti od daleč ne pride do veljave. — Spričo tako katastrofalnega položaja je bilo jasno, da je morala fašistična vlada ukreniti že kar koli, da vsaj na videz ohrani

svoj prestrž in pomiri razburjenje v fašističnih krogih. — Lansko leto koncem julija je bil uveljavljen zakonski dekret o sanaciji istrskega kmetijstva. Vlada se je poleg drugega obvezala plačati del obresti kmetijskih dolgov. Na ta način so računali, da se bo znižala obrestni dolgov povprečno 40 na 6,5%. Vlada bi izdala na račun te podpore nekaj manj kakor 4 milijone lir. Tedaj so po vsej Istri sprožili silno fašistično propagando za fašistično vlado, čes, da je fašistična vlada rešila propadajoče istrsko kmetijstvo. Od tedaj bo skoro leto, a o teh borih štirih milijonih ni še do danes ne duha ne sluha. Dognano je, da jih ni prejel ne kmet-dolžnik, ne njegov upnik. Vladni dekret je ostal lepo na papirju, dehar pa, če je bil sploh izplačan, se je nedvomno izgubil v žepih — sedaj spet pomirjenih — fašističnih gospodarskih mogotcev. Ti kmet pa čakaj, stradaj in trpi.

Novo gnezdo poitalijančevanja v Istri

Po štirinajstih letih odkar je istrska dežela izpostavljena prodiranju italijanstva v hrvaške kraje, imajo istrski fa-

PROSTOR ZA PREDSEDNIKOV ODPOČITEK

Edina sportna zabava, s katero se bavi predsednik Roosevelt z zanimanjem, je plavanje. Da mu bo mogoče uživati to zabavo vsak dan, se mu je v Beli hiši zgradilo kopalnico, ki ga kaže gornja slika. Stroški zanj so se pokrili z nabiranjem med predsednikovimi prijatelji.

ŠISTI ŠE VEDNO VELIKO OPRAVKA, KO ISTRANOM VSLIJEJO SVOJO FAŠISTIČNO KULTURO.

Kljub vsemu pustošenju in požigom pred leti, kljub zakonskemu nasilju v zadnjem času ki ga izvaja fašistična vlada nad ubogim ljudstvom in kljub vsej bedi in pomanjkanju, katero sedanje fašistične oblasti do skrajnosti izrabljajo v svoje politične namene, se ljucstvo celo v krajih, ki so bili že od nekaj več ali manj izpostavljeni italijanskemu vplivu, izredno vstrajno brani njihove osovražene kulture, njih jezika in njihovih idej. V okolici Kanfanara so si fašisti dolga leta zaman prizadevali duševno zaslužiti tamkajšnje hrvaško ljudstvo. Ze nekaj let so poitalijančene vse šole, po vaseh delujejo z veliko agilnostjo razna kulturna in politična društva, pa se je sedaj naenkrat izkazalo, da vse to ne zadostuje za dosego njihovih ciljev. Zato so po prizadevanju prefekta Foschia, balsega podestata in "zaslužne" nacionalne podpirne družbe "Italia Redenta," v Karmedu pri Balu ustanovili novo dečje zavetišče. Pri tej ustanovitvi ima velike zasluge tudi žena ravnateljica italijanskonemškega inštituta za morsko biologijo, Marcosantijeva. Ljudi iz bližnjih vasi so prisilili, da so svojo dečo vpisali v zavetišče, da se je moglo tako z vsi fašistično slovesnostjo in pompoznimi ceremonijami odpreti. Kljub vsemu prizadevanju, bo kakor skoro povsod, trajalo to delovanje zavetišča kvečjemu nekaj tednov, dokler se fašistično navdušenje ne poleže, narkar se bo omejilo na morda 10, kvečjemu 20 otrok, kakor je to po vseh takih solah. To so uspehi fašistične vlade, pri raznarodevanju slovanstva v zasedenih krajih.

Kaznovani, ker se niso udeleževali predvojaških tečajev

Odkar velja v Italiji zakon o obveznosti predvojaških vaj, so v veljavi tudi zakonske kazni proti onim, ki se tečajev ne udeležujejo, ali pa jih zanemarjajo. Drugod po Italiji se te kazni ne izvajajo tako strogo, v Julijski Krajini pa se. Zlasti Slovenci in Hrvati se radi tega pogosto postavljajo pred sodišča in strogo kaznujejo. — Nedavno je bilo pred sodiščem v Ajdovščini zaradi tega 22 slovenskih posestnikov iz Rihemberka, Št. Vida nad Vipavo, iz Lokve in drugih krajev v območju ajdovskega sodišča, katerih sinovi niso redno zahajali k predvojaškim vajam. Obsojeni so bili vsak na 50 lir denarne globe.

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA!

BANKIR PRED SODIŠČEM

Slika bivšega predsednika Harriman Nat'l Bank and Trust Co. v New Yorku, J. W. Harrimana (na levi), ki stoji pod obdolžbo sleparstva. Bankir je svoječasno skušal izvršiti samomor, a se mu ni posrečil.

kakor je bilo to že v tem listu poročano.

Ni dobro se pripraviti

Po Cesti dveh cesarjev se je vračala domov postrežnica Angela Franceljeva z Viča. Spotoma je prišla z nekim moškim v prepri, ki jo je tako obdelal z nožem po glavi in životu, da je morala v bolnico.

TO IN ONO

OSEMNAJST LET NEPOKOPANI MRLIČI

Pri kopačju jame za vodnjak v bližini Berryja v francoski Šampanji so zadeli kopači na najdbo, ki pojasnjuje po 18 letih čuden nastanek begunske družine Longaertove iz Berryja. Kraj leži sredi ozemlja, kjer so se odigravale najhujše bitke svetovne vojne med Francozi in Nemci. Ta del Šampanje je bil neštokrat pod bobnenim ognjem sovražnih topov in obeh artiljerij, tako francoska kakor nemška, sta ga obstreljevali z vso silovitostjo.

Že l. 1914 so Nemci napravili v smeri proti Berryju sunek, ki je zahteval od prebivalcev največjo opretnost, ker niso mogli izprazniti naselbine. Tako so ljudje ostali v hišah in so čisto mirno opravljali poljska dela, kadar so mirovale sovražnosti. Nič si niso storili iz tega, da jim je bila smrt pred čelom in za hrbtom. Kadar pa so bobneli topovi, so se poskrilili v hiše in kleti, kjer so ždeli do konca bitke. Apnenčasti sestav Šampanje jim je tudi sem nudil zatočišče, kakor so si jih želeli.

22 glav broječa družina Longaertova je v svojem življenju ravnala prav tako, kakor drugi vaščani. Kadar je bil mir, so delali na polju, kadar so se začele sovražnosti, se je potuhnila v skrovišče. V začetku neke takšne bitke se je skrila kakor ponavadi. Toda pozneje, ko je bitka minila, ni bilo nikogar več na spregled. Vaščanom se je zdelo mekoliko čudno, a nestanek družine so si končno jeli razlagati tako, da so se Longaertovi pač preselili drugam do konca vojne in da se bodo šele po sklenjenem miru vrnili domov. Pozneje pa so popolnoma pozabili nanje, in to tembolj, ker je bilo njih gospodarsko poslopje domala uničeno. Šele pred dnevi, ko je začel neki vaščan kopati jamo za vodnjak, je prišlo na dan, kam je zginila številna družina. Kopači so pri delu zadeli na votel hodnik, čigar izhod je bil zaprt, najbrže zaradi ognja, ki je bruhal iz minonoscev. Silno pa je prostem, za Tivoljskim gradom,

Poškodba

V Celju je neka ženska v prepri zvila 73 letni delavčevi ženi Mariji Toplakovi legvo roko tako močno, da ji je zlomila podlehtnico.

Za napredek občine

Županstvo občine Št. Jurij pri Grosupljem je izposlovalo od oblasti, da bodo sedaj na preji v občini Št. Jurij dva sejna ma na leto za govejo živino, prašiče, kakor tudi za razne domače izdelke. Eden sejem se bo vršil spomladi, drugi v jeseni.

Letno gledališče

Na binkoštno nedeljo so v Ljubljani slovesno otvorili letno gledališče ki so ga zgradili na prostem, za Tivoljskim gradom,

v tem hodniku odkrili 22 človeških trupel. Bila so čisto izsušena. V hodniku so ležali Longaertovi od deda do vnuka in tudi njih psa-čuvaja, ki sta čuvala hišo. V suhem zraku podzemske jame so se trupla posušila in dobila videz mumij. Preiskava je dognala, da so se Longaertovi najbrže zadušili s plinom granate, ki se je morala razpočiti tik pred vhodom. Plini so jih omamili in umorili. Trupla so položili v enajst rakev ter jih pokopali v spredu, kakršnega še ni videla naselbina Berry po svetovni vojni.

ELEKTRIČNA BRITEV

S precejšnjo zamudo po električnem stroju za striženje, ki se je v zadnjih letih tako priljubil, prihaja sedaj na trg električna britev, ki bo pravo odrešenje za bradate in kosmate ljudi. Na zunaj je aparat podoben običajnemu brivskemu aparatu, samo da mu je ročaj dosti obilnejši, ker nosi v sebi mali pogonski motor. — Britje se vrši s tem aparatom po istem principu kakor košnja, rezilo je pritrjeno na premikalno, ki ga motor z veliko brzino, do stokrat v sekundi, požene sem in tja. Bradati in vsaka kočnica se dobesedno pokosi. Posebna prednost novega britja je ta, da se izvrši hitro, gladko, zelo temeljito in brez vsake nevarnosti. Kože ne ogražata niti pri britju profi dlakam in niti pri "težki roki". Pogon daje že navadna baterija žepne svetilke. Nedostatek je pa sedaj še ta, da je aparat prilično drag.

Društvo sv. Jožefa

št. 53, K.S.K.J.,
Waukegan, Ill.

Sprejena vse slovenske katoličane od 16. do 55. leta v odrasli oddelek; v mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta. — Seja se vrše vsako drugo nedeljo ob 9ti uri zjutraj. Društvo ustanovljeno leta 1900. — Skupno šteje 390 članov(ica).

Nadaljna pojasnila se dobi od sledečega odbora:

Math Slana, Jr., predsednik

Joseph Zorc, tajnik

Mike Opeka, blagajnik.

Društvo sv. Vida

št. 25, K.S.K.J.,
CLEVELAND, O.

Leto 1933.

Predsednik: Anton Skull, 1099 E. 71st St.

Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.

Zdravniki: Dr. J. M. Seliskar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme in Dr. A. J. Perko.

Društvo zboraže vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvo se sprejemajo člani(ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 25-letno zavarovalnino ali pa do smrti zavarovalnino in steer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posojilnic.

V društvo se sprejemajo tudi otroci od 1. dneva do 16. leta.

Za bolniško podporo pa \$7,00 in \$10,00 tedensko bolniško podporo, v slučaju bolezni, bolnik naj se uvrsti pri tajniku vnu, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

SLOVENCIM LASTNIKI GARAJA,

ki imajo prazne garaže, bodisi za en ali več avtomobilov, in bi iste radi oddali v najem, se naj prijavijo pri Slov.-amer. klubu, badiši pri g. Joseph Gregotichu, 1849 W. Cermak Road, ali pa pri gosp. Joe Kukmanu, 1837 W. Cermak Road, ter naj sporoče naslov, na katerem se garaža nahaja ter za koliko kar imajo prostora.

Zadeva je namreč, da že mnoge slovenske družine prihajajo na svetovno razstavo z avtomobili, za katere naš klub oskrbuje prenočišča, pa tudi garaže za njih kare. Torej, kdor izmed slovenskih posestnikov ima na razpolago garažo, se naj javi klubu čimprej in klub bo skrbel, da se bodo garaže Slovencev dajale posetnikom razstave po potrebi v najem.

SLOV.-AMER. KLUB.

IZŠLA JE

1. marca povestna knjiga od škofa Baraga v angleškem jeziku.

"The Apostle of Chippewas"

katero izdaja Baragova Zveza.

Kritiki, katerim je bil predložen rokopis pred tiskom pravijo: "Nisem mogel nehati dokler jo nisem vso prebral. Knjiga je mnogo bolj zanimiva, lektor povest..." in "Veliko veselje, mi je povzročilo, da sem prebral povestno življenje škofa Barage, svetniškega misijonarja..."

TA KNJIGA

je v prvi vrsti namenjena naši mladini, da bi bolj spoznala in se seznanila z našim velikim Slovincem Barago, ki je igral tako veliko ulogo v zgodovini Amerike. Knjiga vzbuja veličino svetniškega življenja misijonarja pionirja Barage, kakor tudi ugled in spoštovanje slovenskega naroda. Ta knjiga bi morala biti v vsaki katoliški hiši, zlasti tam kjer so otroci.

Knjigo je sprejela v razpečavanje in v razprodanje naša knjigarna in bo stala s poštnino vred samo

75 centov

Naši zastopniki in slovenski trgovci ki želijo to knjigo razpečevati naj pišejo po isto na našo knjigarno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILL.

Izpod Golice

SLAVKO SAVINŠEK.

— Povest z gorenjskih planin —

PRVO POGlavJE.

"Se ti k Lizi mudi?" ga všpne širokopleči Mohor.

"Ti se le kar Korošice tišči, pa pusti na miru naša kranjska dekleta," ga zavrne Matija. "Mraz mi je!"

"Ti bo že Liza čaja skuhala!" mu vrača Mohor.

"Mir, pa pojdimo v božjem imenu!" opominja Matevž in zadene tovor ter se požene do vogala.

"Tilen, pojdi, gremo!" pokliče tiho stražečega dolgina.

"Prav, saj je že mraz!"

Nemo natovorijo, oprezno stopijo izza koč in se tiho spuste drug za drugim za Matevžem, ki jih vodi zanesljivo. Vsako stezico in vsak grm pozna Matevž po Golici in po Rožici tja do Kepe in na drugo stran do Kočne in Medjiga dola pod Stolom. Vso mladost od otroških let je prebil pri kozah in ovcah po goliškem in prej, ko ni bilo še državne meje pod staro Avstrijo, je često utekel na fužino v dolini ob železnici, da se je nagledal sveta. Pozneje je drvaril Italijanom, ki so izsekavali koroške gozdove. Po vojni, ki ji je srečno utekel, pa je prišel tihotapiti. Ni mogel mirno živeti doma brez svojih gora in planin, in tako ga je samo od sebe vrglo med tihotapee. Pa se je dobro zasluzilo pri tem opravilu, čeprav je bilo nevarno vsled pazljivosti obojih financarjev. Ker pa je vedno hodil sam samcat in se ni dosti brigal za ljudi, so ga že na koroški strani malo poznali, kaj šele na kranjski. Tako se je zgodilo samo posebi, da je postal vodja svojih peterih tovarišev in jih je varno vodil, da so dosedaj vedno utekali stražnikom in v njihovo jezo mnogo pretvorili v eno kakor v drugo stran.

Naravnost od koč po strmem pašniku vodi Matevž. Oprezno in nalahno tone v nižini, da čimprej pripelje do globeli desno doli od Spodnje koč. Brž je kakih dvajset korakov pred tovariši. Vseh šest komaj upa dihati, tako napeto poslušajo in ogledujejo na vse strani, najbolj pa na levo proti Spodnji koči. Kadar se zablika, kot na povelje vsi počepnejo in sklonijo glave. Vedo: mnogo tihotapev je že blisk izdal. Ko ugasne bliskanje, se brž zravnajo ter še bolj pospešijo korake po mehki in spolzki travi, da čimprej preidejo nevarno točko.

Med koč v rhu Golice in Spodnjo koč ter na levo od Kočne, pa na desno od Jeklevega porastlega hrbta se razprostira strmo padajoč pašnik brez drevja, poln v travi skritih čeri ter pečevja. Če greš navzgor, rabiš od Spodnje do Gornje koč dobre pol ure, če si hoden. Navzdol pa zdrčiš v desetih minutah, seveda če si vajuen take reči. Ta odprti pašnik je našim tihotapcem najbolj nevaren, ker je pregleden iz Gornje kakor iz Spodnje koč, in če so v eni obeh financarji ter jih opazijo, so jim brz s puškami blizu. Zato tudi ne gredo tihotapci po poti, ampak kar naravnost od Gornje koč navzdol, da se čimprej umaknejo morebitnim pogledom iz Spodnje koč ter izginejo v varno zavetje svetokriških borštov, ki liže vanje gosto porastli Jekel. Sicer sega pašnik daleč v globel, ki se v njej peni Jesenica, vendar se od obeh strani zožuje in grmovje je posejano po njem proti dnu, da nudi vsaj malo zavetja na kritju.

Srečno so preko najbolj nevarnega dela in Matevž pričaka tovariše na stezi, ki pelje povprek od Jekla v pečine pod Spod. koč in od tam dalje na navadno pot proti Dobravi. Tihotapci obstoje, da se malo oddahnejo od prestane nevarnosti. Tudi dež pojenja, le bliskati se je pričelo še pogosteje.

"Kmalu bomo na varnem!" pošepeta Matevžu Matija, ki je stal poleg njega in se naslanjal na debelo drčavko.

"To salamensko bliskanje me jezi!" šepeta Matevž. "Čisto te oslepi, da ne vidiš minuto niti koraka predse! Da bi bili že vsaj čez Jesenico!"

Niso se smeli predolgo muditi na še vedno odprtem in zato še vedno nevarnem svetu. Z dolgimi koraki se prične Matevž spuščati naravnost po drči proti globeli, kjer šumi od deževja narastla Jesenica. Misli so Matevžu samo pri poslu, samo v opreznju ima oči in ušesa odprta za vsak najmanjši šum.

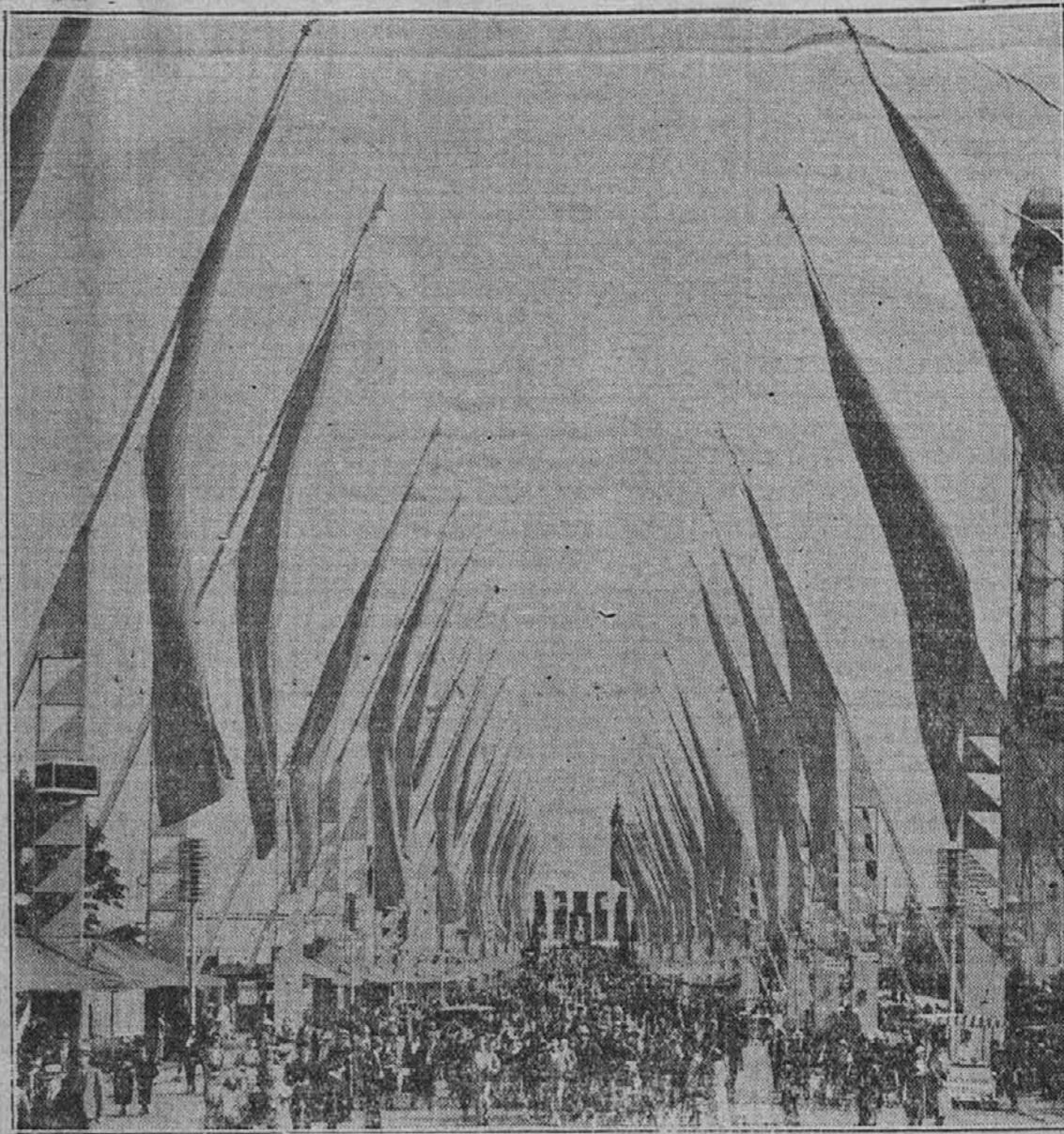
Matija ne tako. Matija misli na Lizo, ki ji tudi zdaj misli uhajajo k njemu in ga težko pričakuje. Povedal ji je zadnjič, da bo nocoj prišel v Dobravo in da bo kaka dva dni ostal doma, da se malo odpočije ter se kaj pomenita. Saj mislita že jeseni iti pred oltar. Zato je treba tembolj delati, da bo kaj zaslužka. Ko bosta poročena, ne bo več tihotapil, ker je prenevarno in bi bila Liza vedno v skrbeh zani. Samo da bi bil preko vode, misli Matija. Tam je svet porastel in njemu dobro znan. Po stezi ob vodi so brz pri hišah in tam je laže uteči. Na koncu vasi, prav ob glavni cesti, pri Lovraču pa čaka Šimen, ki jim bo odvzel nadaljnjo skrb za tovor. Jutri bodo blago že odnesle ženske na fužino in ga tam razpečale. Nekaj pa ga bo šlo še dalje, gori do Kranjske gore in notri v Ljubljano. Pa še dalje na Dolenisko in Hrvaško in v Štajersko. Dobro prodajajo ženske in znajo se izviti financarjem. Zato se splača tihotapski zaslužek, čeprav je nevaren. Za prvi čas moževanja ima že prihranjenega, računa Matija sam pri sebi, nekaj se bo pa nabralo še do jeseni.

Tako misli vsak svoje misli, ko se spuščajo vedno niže v globel. Za vse skupaj pa misli Matevž, ki nima razen sestre nikogar, ne svojih, ne dekleta, in mu je vsa misel obrnjena samo v planine in v tihotanstvo.

Dež pojenjuje vedno bolj in vedno močnejše se sliši Jesenica v globeli. Zdjaj so že med drevjem, grmičevje je gosto zarastlo; pod nogami ne drsi več, ker je pot od hlovdov izdolbena do žive skale. Zato je pa tudi korak glasnejši in treba je stopati tiše in previdneje.

Nalahno se spuščajo proti vodi. Matevž jim da znamenje, naj malce počakajo in se v skoku požene čez peneci se potok. Tam se prituhe v tla in napeto poslušajo. Gleda po stezi navzgor, po stezi navzdol ob vodi. Vse je tiho, vse mirno, še celo dež je prenehal popolnoma. Le posamične kaplje udarjajo ob veje in na tla. In v bleisku bliska more razločiti Matevž dobro prav tja do ovinka steze. Nikogar ni. Z roko da znamenje tovarišem, naj gredo za njim. Drug za drugim poskačejo čez vodo. Vsak malce postane in prisluhne, nato pa stopi do Matevža. Že so vsi čez in na stezi. Oddahnejo se, ker je najhujše za njimi. Tu je korak gotov, breme ne žene navzdol in če le malo stečeš, si kmalu pri hišah, kjer se da laže skriti, posebno ponoči.

NAJBOLJ PROMETNA ULICA NA SVETU

"Drevored zastav", ki vodi na prostore svetovne razstave v Chicagi, se lahko imenuje najbolj prometna ulica na svetu. Dan za dnevom je namreč natlačeno polna, ko se sprehajajo po njej na desetisoče posetnikov.

RAZNOTEROSTI.

INDIJ — NAJDRAŽJA KOVINA

Platin smatramo običajno za najdražjo kovino, a to je pogrešno, kajti indij, ki so ga odkrili pred kakšnimi sedmi desetletji, je še desetkrat dražji od njega. To je umljivo, če pomislimo, da znaša letna produkcija te kovine komaj nekoliko kilogramov.

To je zelo škoda, kajti indij ima razne lastnosti, ki bi ga delale zelo uporabnega v mnoge svrhe. Je zelo mehak in raztegljiv, a vendar silno odporen. Topi se že pri 155 stop. Celzija, njegove soli pa so v nasprotju s skoraj vsemi solmi težkih kovin nestrupe, zaradi česar bi imele v medicini lahko veliko ulogo.

POGODBA MED FRANCIJO IN RUSIJO

London, Anglija. — Med Francijo in Rusijo se vodijo pogajanja, ki so že skoraj za-

ključena, za trgovsko pogodbo v vrednosti 20 milijonov dolarjev. Francoska vlada bo dala garancijo 70 odstotkov za vse nakupe, izvršene v Franciji in namenjene za izvoz v Rusijo.

ZDRAVO SPANJE

Človek ima, prav tako kakor žival ali rastlina, nekaj ritem v spanju. Dognano je, da se najbolje odpočijemo od dnevnega dela, ako gremo vsak večer spat ob isti uri. Duševno razburjenje, pa naj ga povzroči razburljiva vest v listu ali napet film, prav tako sedeče delo, drugi napor, ropot in delo, ki se vrši pod pritiskom, povzročajo, da današnji rodovi slabše spe, kakor nekdanji. Naši predniki so kljub slabim posteljam in neprežračenim spalnicam bolje spali kakor mi danes. Branje lahke knjige v postelji se je vedno izkazalo za dobro uspa-

vajoče sredstvo. Če si izbral pravo knjigo za večerno čtivo, potem te bo ta odvrnila od dnevnih skrbi. Pozabil boš tudi na skrb, da bi dobro spal. Do trenutka, ko te začne objemati spanec, bo tvoje živčevje znatno popustilo po preizkušnji med dnevnim delom. Če se privadiš na branje v večernih urah, je gotovo, da boš zaspal s knjigo v roki tudi ob mestu, ki je morda v vsej knjigi najbolj zanimivo.

ROPARSKI NAPAD NA KI-TAJSKEGA DUHOVNIKA

P. Laurent Hou, župnik iz Meytana (apostolski vikariat Kweiyang v provinci Kweichow), je že drugič ušel iz roparskih rok. Ko so ga ti napadli, jim ni hotel izročiti 200 pastrov za odkupnino, češ, da nima pismenega pooblastila cerkvenih oblastev. Med tem časom je pa že njegov katehet obvestil vojaške oblasti. Ko je prišel poveljnik redne vojske na to mesto, je zasačil roparje, ki so bili obesili duhovnika na drevo in ga bičali, da bi izsilili iz njega obljubo visoke odkupnine. Roparji so se prestrašili in so pobegnili. Take je bil oče Hou rešen iz tolovajskih rok.

ANEKDOTA

Italijanski pisatelj Pizzigrilli je vnet radio poslušalec. Pri-

jetelji so nekoč zatrjevali, da ni mogoče spoznati v njegovem aparatu nobenega glasu, ker so strahovito popačeni. — Radio postaja je v tem času prinašala cirkuško predstavo in je zadonelo iz zvočnika pasje lajanje. Pisateljev psiček se je takoj tudi oglasil in planil k zvočniku. — "No," je zmagovalno rekel Pizzigrilli obiskovalcem, med katerimi sta bila dva ugledna glasbenika, "zdaj ne boste več trdili, da pokvari moj radio glasove!"

ČESAR MNOGI NE VERO

Ciganski primas Racz Pali ima 48 sinov, ki so postali vsi izvrstni goslači.

Najkrajša rodbinska imena so na Francoskem. V pariškem adresarju dobimo n. pr. 7 družin z eno samo črko v priimku. Znan vinski trgovec se imenuje O, člani stare plemenitaške družine so "markiji U".

V Braunau ob Inu so postavili spomenik možu z najdaljšo brado. To je bil mestni glavar Hans Steininger z nad šest čevljev dolgo brado.

Kneževina Lichtenstein obsega 159 kv. km, a v deželici živi 300 milijonarjev. Kaj takšnega ni nikjer več na svetu.

Švabski "učitelj" Jak. Haerberle je sestavljal sledečo statistiko svojega 50letnega plodnega vzgojnega delovanja v "starih, dobrih časih". V teh 50 letih je svojim učencem naklonil 911,527 udarcev s palico, 124,010 udarcev s šibo, 20,909 udarcev na konce prstov, 136,715 udarcev za ušesa, 10,230 udarcev po licu, 1,158,800 udarcev po glavi in več nego 800,000 drugih občutnih kazni...

Katoličan naj vedno čita in naroča le katoliške liste!

Pri zbiranju ima večina ljudi to srečo, da izbere vedno najslabše.

Ljubezen se pojavi v srcu in možgani nimajo pri tem ničesar za opraviti.

Velika nesreča je za miško, če sreča črnega mačka.

KDO VE,

kje se nahaja Matija Križan? Njegov zadnji naslov je bil 181½ Lake St., Leroy, N. Y. V Ameriki je bival nad 45 let in mora biti star okrog 70 let. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov brat Janez Križan. — Kdor bi vedel kaj o njem, ali za njegov naslov, naj to javi na: John Šimec, 1834 W. 22d Place, Chicago, Ill.

VABILO

Vsi oni naši rojaki po Ameriki, ki se nameravajo udeležiti svetovne razstave v Chicagi, so uljudno vabljeni, da se čimprej prijavijo za prenočišča na Slovensko-amerikanski klub.

Nihče naj s prijavitvijo ne čaka na zadnje dni, ker takrat bo naval velik in ne bo mogoče rezervirati prenočišč, kakor sedaj.

Za praktično uporabo objavljamo spodaj tozadevni kupon, katerega izpolnite, izrežite ter ga pošljite na urad našega Kluba.

KUPON ZA PRIJAVO, ZA PRENOČIŠČA ITD.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KLUB,
1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Čenjeni: — Podpisani prosim, da mi rezervirate stanovanje za časa mojega bivanja v Chicagi na razstavi.

V Chicagu pridem dne

Tam ostanem dni

Z menoj pride še

Nas bo skupaj

Pridem z avtom ali železnico

Želim za avto garazo

Želim, da oskrbuje hrano Kljub?

Želim prenočišče pri slovenski družini ali na hotelu?

Podpis.

Naslov:

Mesto:

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

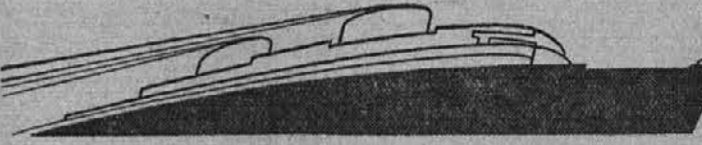
dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

7 dni do JUGOSLAVIJE

Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI NA SVETU

BREMEN • EUROPA

POSEBNI VLAK ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v LJUBLJANO. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbourga. — Ali potujete z ekspresnim parnikom COLUMBUS.

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali
NORTH GERMAN LLOYD
130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL.

Društvo 'SV. JERONIMA'

ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

Ustanovljeno dne 19. aprila 1914. Šteje nad 200 članov v obeh oddelkih. Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta in v ml. oddelek od rojstva do 16. leta. Član ali članica, ko oboli, naj se takoj javi pri društvenem tajniku in potem naj se ravna po pravilih. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.

Odbor za leto 1933:

Predsednik MIKE F. TOMŠIČ, Box 217, Houston, Pa.
Tajnik JOHN BEVEC, Box 16, Strabane, Pa.
Blagajnik ANTON TOMŠIČ, Box 94, Strabane, Pa.